

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Ž 130

Text: L 15, 1–10 *Do jeho blízkosti přicházeli samí celníci a hříšníci, aby ho slyšeli. Farizeové a zákoníci mezi sebou reptali: "On přijímá hříšníky a jí s nimi!" Pověděl jim toto podobenství: "Má-li někdo z vás sto ovcí a ztratí jednu z nich, což nenechá těch devadesát devět na pustém místě a nejde za tou, která se ztratila, dokud ji nenalezne? Když ji nalezne, vezme si ji s radostí na ramena, a když přijde domů, volá své přátele a sousedy a řekne jim: 'Radujte se se mnou, protože jsem našel ovci, která se mi ztratila.' Pravím vám, že právě tak bude v nebi větší radost nad jedním hříšníkem, který činí pokání, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují. Nebo má-li nějaká žena deset stříbrných mincí a ztratí jednu z nich, což nerozsvítí lampu, nevymete dům a nehledá pečlivě, dokud ji nenajde? A když ji nalezne, volá své přítelkyně a sousedky a řekne: 'Radujte se se mnou, poněvadž jsem našla peníz, který jsem ztratila.' Pravím vám, právě tak je radost před anděly Božími nad jedním hříšníkem, který činí pokání."*

„Do jeho blízkosti přicházeli samí celníci a hříšníci, aby ho slyšeli.“ Bratři a sestry, co bychom za to dali my, kdyby do našich kostelů přicházeli lidé z ulice ne proto, aby se pokochali pohledem na kulturní památku, ale aby slyšeli Ježíše. Ale to se děje jen výjimečně. Ovšem je otázkou, zda bychom tím byli skutečně nadšeni. V tomto týdnu mi jeden kolega farář vyprávěl, jak nedávno konal pohřeb člověka, který byl velmi pracovitý, slušný a měl v obci velmi dobrou pověst. S každým se přátelsky zastavil a povykládal. Na rozdíl od některých jiných slušných lidí se však nevyhýbal lidem pochybné pověsti a nepřecházel na druhý chodník, když se měl potkat s opilcem. Byl přítelem i pro všelijaké lidské trosky a ztracené existence. A tito lidé se mu za jeho přízeň odvděčili tím, že mu přišli hromadně na pohřeb. Na něco takového ale nejsme v našich shromážděních dost připravení. Když farář přejně hovořil o životě zesnulého a chválil jeho přátelskou povahu, z prostředku pohřebního shromáždění se ozývalo hlasité nadšené skandování: „Ano, je to tak, je to pravda!“ A zničehonic začali uprostřed obřadu tito kamarádi z mokré čtvrti spontánně kondolovat pozůstalé rodině. Když nebylo nikoho, kdo by je v jejich projevech trochu tlumil, přišel za nimi farář a decentně jim naznačil, aby se ztišili, že teď se budeme modlit. Kdosi z nich to však vzal doslova, a pochopil to jako výzvu ke spolupráci. Postavil se vedle faráře a začal po něm hlasitě opakovat slova jeho modlitby. Někteří z účastníků pohřbu se cítili tímto chováním poněkud pohoršeni, ale já myslím, že Ježíš by měl naopak radost. Tak nějak si představuji, že v praxi vypadalo to, co Lukáš popisuje slovy: „Do jeho blízkosti přicházeli samí celníci a hříšníci, aby ho slyšeli. Farizeové a zákoníci mezi sebou reptali: "On přijímá hříšníky a jí s nimi!"

Ježíš své vstřícné jednání vůči těmto lidem vysvětluje na dvou podobenstvích. Vypráví podobenství o ztracené ovci a o ztraceném penízi. Ztracená ovečka bývá často na starých obrazech zobrazována jak visí nad strží a Pán Ježíš se k ní natahuje, aby ji vychvátil z propasti. Skutečnost však může být jiná. Ztracená ovečka se může klidně pást někde na zelném trávníčku, zatímco ty ostatní jsou, jak čteme v podobenství, na pustém místě. Možná právě to byl důvod, proč od nich utekla. Nechala se zlákat lepší pastvou. Ale nemusíme nutně ztracené ovci pokládat za vinu, že se ztratila. Podobenství o ztraceném penízi představuje ztrátu, kterou si ten peníz sám nezpůsobil. Prostě se ztratil a podobenství nezkoumá proč. Také u lidí bychom zabředli do nerozpletnitelného přediva příčin a následků, proč někdo skončil na okraji společnosti, mezi vyvrženci, mezi celníky a nevěstkami. Prostě se nedopátráme příčiny, proč někdo dopadl jako ztracená existence. Podobenství však chce říci, že i ten ztracený peníz i ta ztracená ovečka stále někomu patří a někomu chybí. A ten někdo se nespokojí s tím, že má přece ještě devět stříbrňáků v kapse nebo devadesát devět ovcí v ohradě. Ježíš zdůrazňuje právě ten okamžik nadšené radosti z nalezení jediného ztraceného peníze nebo jedné ztracené ovečky. Když něco ztratíme a hledáme to, přinese nám opětovné nalezení větší radost, než kdybychom to nikdy neztratili. Všichni známe ten pocit radostné úlevy, když nalezneme ztracenou věc. Tu radost bychom neprožili, kdyby se nám nikdy nic neztratilo. Proto Ježíš říká, že jeden hříšník může udělat Pánu Bohu větší radost, než devadesát devět spravedlivých.

Dřív jsem si vždycky myslel, že tato dvě Ježíšova podobenství nás především vyzývají k tomu, abychom jako Ježíš byli aktivnější ve vyhledávání lidí, kteří se Bohu ztratili či odcizili a že bychom je měli přivádět na pravou cestu nebo ještě lépe, abychom byli ostražitější a střežili, jestli se náhodou někdo neodchyluje od pravé cesty a hrozí mu, že by se mohl eventuálně Pánu Bohu ztratit. A někdo by pro jistotu zásadně omezil lidskou svobodu a postavil co nejvyšší zeď kolem Božích oveček, aby je nezlákaly nebezpečně zelené pastviny zlého světa. Ale nám stádo nepatří, ani nejsme žena, disponující cennými stříbrňáky. My sami jsme tím stádem ovcí nebo těmi mincemi, a každému z nás se může přihodit, že se octne jako ztracená ovečka někde mimo nebo se zakutálí do temného kouta jako ztracený peníz. A možná, že jsme se tak už někdy skutečně cítili nebo cítíme. Jako ovečka, která najednou dostala strach, že o ní její pastýř neví, že ji nevidí a neslyší. Jako peníz, který se může jevit, jakože není ničím, jakože nikomu nepatří, který jakoby se ztratil, a jakoby ztratil cenu.

Ale ten peníz má přece stále svoji hodnotu, i ta ovečka je stále pastýřova. Jen neumí najít cestu zpět. A peníz, ten už vůbec není schopen sám se přikutalet zpátky, odkud vypadl. Opravdu se tak někdo může cítit – že není schopen dostat se k Bohu, dovolat se Boha, má pocit, že je ztracen, že Bůh o něm neví kde je, má strach, že nikomu nebude chybět, nikdo se po něm nebude shánět. To jsou zcela reálné pocity a je potřeba je vzít vážně. Je to pocit bezmoci, pocit nemožnosti dát o sobě vědět, že tu jsem, že mám nějakou hodnotu, že jsem stále cenný, i když si mě nikdo nevyšmává, ačkoliv kolem mě všichni chodí. Ztracen uprostřed davu. Ovečka může alespoň bečet, ale peníz, ten ani nemá vědomí

vlastní hodnoty, své nesmírné ceny. Kolik je mezi námi takových lidí, kteří sami o sobě pochybují, kteří neznají svou cenu, kteří nevědí, jak jsou cenní a jak moc někomu chybí. Ježíšovo podobenství skrývá v sobě evangelium pro všechny ztracené existence. Je dobrou zprávou pro všechny, kteří se ocitli jakoby pod lavinou svých těžkostí, bolestí, nemocí, depresí a stresů. Ti všichni mohou slyšet: Už se o tobě ví, záchranář už je na cestě, už po tobě pátrá, aby tě vyhrabal z tvých trablů, aby tě vytáhl z prachu a očistil, aby ses opět zaleskl jako stříbrná mince v ruce Ježíšově.

Konec toho všeho je radost. Pastýř volá: Radujte se se mnou, protože jsem našel ovci, která se mi ztratila. Hospodyně volá: Radujte se se mnou, poněvadž jsem našla peníz, který se mi zakutálel. Pastýř svolá přátele a sousedy, žena svolá přítelkyně a sousedky, chce se podělit o radost ze svého nálezů. A Ježíš říká: taková je radost před anděly Božími nad jedním hříšníkem, který činí pokání. To pokání není příčina, ale důsledek. Mě, hříšníka, Bůh hledal a našel. A to mě proměňuje. To ve mně působí změnu. Pokání je totiž změna smýšlení. Už si nemyslím, že nejsem ničím a že nikdo o mě nestojí. Ježíš Kristus za mě položil život, aby mě našel a získal pro sebe. A i kdyby se lidé kolem nás z toho neradovali, andělé v nebi z toho mají ohromnou radost. Radujme se spolu s nimi a přistupujme do Kristovy blízkosti, abychom ho slyšeli. Neboť on nás, hříšníky, přijímá a jí s námi.

Modlitba:

Pane Ježíši Kriste, ty jsi náš Pán, kterému patříme, a přece s námi nenakládáš jako s otroky, nýbrž v nás vidíš Boží děti a posiluješ v nás vědomí vlastní hodnoty. Přimlouváme se za lidi, kteří nevěří, že si jich ceníš už jen proto, že jsou na světě. Dej, ať i my dovedeme mít úctu jeden k druhému. Prosíme tě za lidi, kteří trpí pocití méněcennosti a neodvažují se konat skutky, kteréš jim určil. Hledej a posiluj nejen všechny zbloudilé, ale i ty, kdo mají strach z lidí a schovávají se někde v koutě, aby nebyli lidem na očích. Prosíme za ty, kteří mají pocit, že se ti ztratili, že o nich nevíš, že je nevidíš ani neslyšíš. Prosíme za ty, kteří sami nad sebou zlomili hůl, kteří propadli beznaději a skepsi, kteří nevidí dobrou budoucnost. Prosíme za lidi skleslé, unavené a bez energie. Dej, ať poznají, že ty jsi blízko právě těm, kdo jsou zkrúšeni v srdci a že zachraňuješ lidi, jejichž duch je zdeptán. Všechny takové a také sami sebe vkládáme do tvé milostivé náruče a svěřuje se tvé vládě. Neboť jsi to ty, kdo s Otcem i s Duchem svatým žiješ a kraluješ po všechny věky věků. Amen.